

Olje- og energidepartementet
Olje og energiminister Terje Riis-Johansen
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Forslaget til kompetanseforskrift kan gi svekket beredskap og dårligere leveringskvalitet

Norsk kraftbransje står foran store investeringer. Totalt skal det investeres 150 – 200 milliarder kroner i kraftsektoren fram til 2020, hvorav halvparten gjelder kraftnettet. Nettselskapene skal fornye gammelt nett, bygge nytt nett for å knytte til ny fornybar produksjon og nytt forbruk og sikre og fornye kompetanse og teknologi. Gjennomsnittsalderen i kraftbransjen er høy og en rapport fra Fafo (2009:49) viser at veksten i seniorer er tre ganger så høy i kraftbransjen som i privat sektor. Samlet gir disse utfordringene et meget stort behov for økt bemanning i nettselskapene fremover.

NVEs forslag til kompetanseforskrift er basert på rigide krav som svekker grunnlaget for at energibransjen kan løse investeringsutfordringene vi står overfor frem mot 2020. Energi Norge ber statsråden om å legge NVEs utkast til forskrift til side og at det i stedet stilles konkrete krav til kvaliteten på tjenestene nettselskapene leverer. Beredskap er en av disse.

En undersøkelse gjennomført i 2009 av Xrgia viser at nettselskaper som bruker konkurranseutsetting har færre og kortere avbrudd og høyere effektivitetsscore enn selskaper som bruker egne ansatte. Undersøkelsen inkluderer 42 nettselskap med til sammen 1,2 millioner kunder. NVEs forslag til forskrift reduserer selskapenes muligheter til konkurranseutsetting betydelig og binder opp store personellressurser i hvert selskap. En innføring av forskriften vil derfor gi økte kostnader, uten at leveringskvalitet eller leveringspålitelighet øker.

Forskriftsforslaget legger opp til en standard modell for hvordan nettselskapene skal løse sine utfordringer, mens det er store lokale forskjeller i nettselskapenes utfordringer. Valg av bemanning og organisering er en avveining for hvert enkelt selskap, og det enkelte selskap er best skikket til å finne den løsningen som passer lokalt. Sterk beredskap krever med andre ord lokalt tilpassede løsninger. NVEs forskriftsforslag er et hinder for dette. En samlet bransje mener at selskapene må ha den nødvendige frihet og fleksibilitet for å kunne løse sine samfunnsoppgaver ut fra sine lokale utfordringer.

En årsak til at den foreslåtte forskriften vil øke kostnadene, uten at kvalitet eller pålitelighet øker, er at den vil hindre lokalt samarbeid mellom nettselskap, for eksempel om driftssentralløsninger og beredskap forøvrig. Driftscentralen er viktig for å overvåke lastflyt og for oppretting av feil. Flere steder samarbeider i dag distribusjonsnettselskap om driftssentralfunksjonen. Hvis forskriftsforslaget blir vedtatt, vil en rekke selskaper måtte endre dagens samarbeid med tilhørende høyere kostnader uten at det blir noen bedre beredskap, eller de må søke om, og håpe på å få dispensasjon fra det foreslåtte kompetansekravet.

Forskriften vil bli spesielt krevende for små og mellomstore bedrifter som er avhengige av samarbeid fordi det blir svært vanskelig å bygge opp all kompetanse selv (jfr. NVEs forslag).

Andre konsekvenser av forskriften er oppsplitting av store og kompetente fagmiljøer og entreprenørmiljøer, spesielt gjelder dette konsern som profesjonaliserer sin drift innenfor flere virksomhetsområder som nett, produksjon og fjernvarme.

Alternativ regulering

I stedet for å sette detaljerte krav til bemanning og organisering av nettselskapene, bør reguleringen skje ved at det stilles konkrete krav til kvaliteten på de tjenester som nettselskapene skal levere. Beredskap er en av disse tjenestene. Myndighetene bør ivareta myndighetsoppgaver ved å stille krav og føre tilsyn. Krav og eventuelle sanksjoner vil medføre at selskapene innretter seg på en hensiktsmessig måte. Det kan også stilles krav til hvilke områder konsesjonæren skal ha kompetanse, uten derved å stille krav til størrelsen på egen bemanning og uten å stille krav til at en overveiende del av tjenestene skal produseres med egne ansatte.

Eksempler på konsekvenser dersom forskriftsforslag blir innført

NTE-Nett

Implementering av NVEs forskrift nødvendiggjør en reversering av effektiviseringstiltak som allerede er gjennomført i NTE-konsernet (Nord Trøndelag-Elektrisitetsverk). Dette vil skje uten at en slik reorganisering vil medføre at NTE Nett står bedre rustet til å utføre sine oppgaver innen tilstandskontroll, vedlikehold og feilretting enn hva som er tilfellet i dag.

Driftssentralsamarbeid i Sunnhordland

Sunnhordland kraftselskaps driftssentral er utstyrt for å kunne overvåke og betjene deler av nettet for de lokale nettselskapene (distribusjonsnettet) som SKLs regionalnett leverer til. Disse selskapene er: Finnås Kraftlag, Fusa Kraftlag, Kvinnherad Energi AS, Tysnes Kraftlag, Fitjar Kraftlag, Skånevik Ølen Kraftlag, Etne Elekrisitetslag, Fjelberg Kraftlag, Austevoll Kraftlag. Samarbeidet med SKL er av varierende omfang for disse selskapene. Dette samarbeidet vil ikke kunne fortsette.

BE (Bodø Energi) Nett/ SKS (Salten kraftsamband) Nett

Dagens ordning med felles driftssentral i Salten for SKS Produksjon, SKS Nett, BE nett, BE produksjon, Sjøfossen (produksjon), Rødøy Lurøy kraftverk (nett + produksjon), Siso Energi (produksjon) blir problematisk. Hvis alle konsesjonærer skal ha egen bemanning innenfor denne funksjonen, kan ikke dagens rasjonelle løsning videreføres. I praksis må hvert av selskapene bygge opp egen kompetanse og trolig systemer som i sum vil være en langt dyrere løsning enn dagens felles driftssentral.

Dersom distribusjonsnettet skulle bli tvunget til å ha beredskap og drift i nettselskapet, vil det bety at det ikke lenger er grunnlag for et eget montasjeselskap. Konsekvensen av dette vil være tap av arbeidsplasser og tap av kapasitet til å utføre reinvesteringer som bare i Nordland beløper seg til nærmere 2 milliarder kroner de neste 10 årene.

Fredrikstad Energi

Konsekvenser for Fredrikstad Energi er at de må ansette et betydelig antall montører i nettselskapet. Dette skaper dårligere effektivitet ved at de må ha en egen administrasjon for montører i nettselskapet i tillegg til det de har i montasjeselskapet. I dag kjøper de montørberedskap av ett stort entreprenørselskap som igjen har avtaler med andre entreprenører. Dette gir Fredrikstad Energi tilgang til store montasjeressurser ved større feil. Dersom alle nettselskaper må ha egne montører vil markedet for de store entreprenørene bli mindre, og tilgangen på ressurser ved større feil bli redusert.

I dag samarbeider Fredrikstad Energi med Fortum om en felles døgnbemannet driftsentral. Dersom dette ikke blir tillatt, vil de få flere hjemmevaktløsninger som fører til dårligere beredskap.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Steinar Bysveen
Adm. direktør
stb@energinorge.no

Kopi:
Energi- og miljøkomiteens medlemmer
Finansminister Sigbjørn Johnsen